

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת הדס פלד

פרוקסימה ונצ'רס בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד יוחאי הורביץ

התובעת

נגד

1. איל שדה
2. ריץ' אנד רויאל שוקי הון בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אדי מאירי

הנתבעים

פסק דין

לפני תביעה כספית על סך 412,000 ₪ (שווה ערך ל-2.24752 ביטקוין במועד הגשת התביעה).

רקע עובדתי ותמצית טענות הצדדים

1. התובעת פעלה בזמנים הרלוונטיים לאירועים נשוא התביעה, בין היתר, בתחום המטבעות הוירטואלים תחת השם "פרוקסיביט" (להלן: "פרוקסימה" או "התובעת").
2. הנתבעת 2 היא הבעלים של פלטפורמה לניהול מטבעות וירטואלים, אשר פעלה תחת השם BT360 (להלן: "ריץ" או "הנתבעת"). הנתבע 1 הוא בעל השליטה והדירקטור של הנתבעת 2 (להלן: "שדה" או "הנתבע").
3. עניינה של התביעה, הוא השבתם של 2.24752 ביטקוין, אשר לטענת התובעת, הועברו לפלטפורמה של הנתבעת ולא הושבו לתובעת חרף דרישותיה.
4. התובעת טוענת, כי החל מחודש ספטמבר 2019 ועד ליום 11.11.2019, העבירה לנתבעת מטבעות וירטואליים ובכלל זאת, 5.6187 ביטקוין. לאחר תקופה קצרה של עבודה משותפת, התקבלו אצל התובעת תלויות על פעילות הנתבעים והחל מיום 20.11.2019, פעלה התובעת בניסיון לקבל חזרה את המטבעות כולל הרווחים בגינם, אולם לא כל המטבעות הושבו.
5. התובעת טוענת, כי בחודש דצמבר 2019, הודיעה לנתבעים, על סיום שיתוף הפעולה ודרשה השבה של 2.24752 ביטקוין ו-782 ריפל שנותרו אצל הנתבעים. ביום 30.12.2019, אישרו הנתבעים את סיום שיתוף הפעולה ואף אישרו כי יעבירו לתובעת את יתרת המטבעות המגיעות לה. ביום 5.1.2020, החזירו הנתבעים לתובעת 782.25 ריפל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

- ביום 19.1.2020, העבירו הנתבעים לתובעת 0.0103 ביטקוין לבדיקה כי כתובת הארנק האלקטרוני של התובעת תקין. יום למחרת, ב-20.1.2020, העבירו הנתבעים לתובעת 0.0571 ביטקוין לאותה כתובת. התובעת טוענת, כי לאחר שהתקבלו המטבעות, היה על הנתבעים להעביר לאותו ארנק דיגיטלי את יתרת הביטקוין בסך 2.24752.
6. התובעת טוענת, כי מספר ימים לאחר מכן, טענו הנתבעים כי שלחו את יתרת הביטקוין לתובעת לכתובת ארנק אלקטרוני חדשה, שאותה שלח אלעד נומברג, מנהל תפעול בתובעת. מדובר היה בטענה שקרית, שכן נומברג לא שלח כתובת ארנק אלקטרוני חדשה וגם לא היה כל היגיון שיעשה כן. התובעת טוענת, כי לאחר שהזיוף התגלה, שוחח מנכ"ל התובעת, חיים ונציה (להלן: "ונציה") עם הנתבע ועם מנכ"ל הנתבעת, אשר חזרו בהם מהטענה השקרית, לפיה הביטקוין הוחזר וביקשו ארכה קצרה כדי לברר מהות הכשל אצל הנתבעת תוך הבטחה להחזיר לתובעת את 2.24752 ביטקוין. אולם הדבר לא קרה.
7. התובעת טוענת, כי בעקבות אותה שיחה, הנתבע אף אישר כי הוא אחראי אישית להחזרת הביטקוין ועו"ד אשר ייצג את הנתבעים באותה עת, אף הכין מסמך המאשר את חובם של הנתבעים לתובעת ואת התחייבותו האישית של הנתבע להשבת המטבעות. התובעת טוענת, כי הנתבע אישר בשיחות עם ונציה ועם אורי רענן, מנכ"ל ושותפים של התובעת בהתכתבות וואצאפ, כי החוב יוחזר וכי הוא אחראי לכך באופן אישי.
8. הנתבעים טוענים מנגד, כי התובעת לא העבירה את הביטקוין לארנק דיגיטלי של הנתבעת, אלא לארנקים דיגיטליים אחרים שלנתבעים אין ידיעה למי הם שייכים. התובעת התכתבה עם מנכ"ל הנתבעת בלבד. כתב התביעה אינו מגלה עילה כנגד הנתבע באופן אישי. אין כל התחייבות אישית של הנתבע. כתב ההתחייבות אשר הוכן על פי הנתען על ידי עו"ד פלג, הוכן ללא ידיעת הנתבע וללא הסכמתו. גם בתכתובת הוואצאפ אשר צורפה לכתב התביעה, לא התחייב הנתבע, כי הוא אחראי אישית להחזרת החוב.
9. התחייבותו המשתמעת של הנתבע בשם הנתבעת, לפיה מטבעות הביטקוין יושבו לתובעת, נעשתה מתוך טעות עובדתית יסודית, שנגרמה בשל מצג שווא של התובעת. לנתבע לא הייתה גישה למחשבי הנתבעת באותה עת והוא לא ידע שהמטבעות הנדרשים כלל לא הופקדו בארנק הדיגיטלי של הנתבעת, אלא בארנקים דיגיטליים של גורמים שלישיים לגביהם אין לנתבעים כל אחריות.
10. הנתבעים טוענים, כי גם מקום בו המטבעות היו מופקדים בארנק הנתבעת, עדיין פטורה הנתבעת מחבות כלשהי כלפי התובעת וכלשכן, הנתבע, מאחר והנתבעת שימשה כשומר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

שכר ביחס לכספי התובעת והיא פטורה מחבותה על פי סעיף 2 ב' לחוק השומרים התשכ"ז – 1967 (להלן: "חוק השומרים").

11. הנתבעים טוענים, כי מנכ"ל הנתבעת נהג למסור ללקוחות קיימים וללקוחות פוטנציאליים פרטים של חשבונות בנק או של ארנקים דיגיטליים, שאינם של הנתבעת. הנתבעים כלל לא ידעו על קיומם והכספים לא הופקדו לחשבון או לארנק דיגיטלי של הנתבעת.

12. הנתבעים טוענים, כי בחודש פברואר 2020, לאחר שפנו לקוחות נוספים כדוגמת התובעת, אשר דרשו את כספם, התפוצצה הפרשה ונפתחה חקירת משטרה. כפועל יוצא, הוקפאה פעילות הנתבעת, האתר של הנתבעת הורד מהרשת ונמנעה מהנתבע גישה למחשבים ולכל חומר של הנתבעת.

13. הנתבעים טוענים, כי חרף האמור לעיל, הציעה הנתבעת להעביר לתובעת את שווי המטבעות כפי שהיו במועד העברתם בסך 10,500 ד' ארה"ב.

14. בכתב התשובה טענה התובעת, כי הנתבעים אינם יכולים לחמוק מאחריות לאי השבת הכספים והיה עליהם למצער, לשגר למנכ"ל הנתבעת הודעת צד שלישי והם לא עשו כן. התובעת מפנה לסעיף 56 א' לחוק החברות תשנ"ט - 1999 (להלן: "חוק החברות"), לעניין אחריות הנתבעת.

15. התובעת מוסיפה וטוענת, כי הנתבע חב כלפיה באופן אישי הן מכוח התחייבותו והן מכוח היותו בעל המניות והדירקטור היחיד בנתבעת.

16. התובעת טוענת, כי חלק מהמטבעות שהוחזרו לה, הוחזרו מהארנקים האלקטרוניים אליהם הועברו המטבעות. לאמור, אותם ארנקים שימשו הן לקבלת מטבעות והן להשבתם ומדובר בהוכחה נוספת לכך שכל הפעילות בוצעה אל מול הנתבעת.

ההליך

17. הצדדים הגישו עדויות ראשיות בתצהירים. מטעם התובעת הוגשו תצהיריהם של חיים ונציה, מנכ"ל ובעל שליטה בתובעת; אורי רענן, דירקטור ובעל שליטה בתובעת (להלן: "רענן"); אלעד נומברג (להלן: "נומברג"), מנהל התפעול בתובעת וכן דיסק און קי ובו תיעוד שיחה שהוקלטה וחוות דעת מומחה. מטעם הנתבעת, הוגש תצהירו של הנתבע.

18. בהחלטת סגן הנשיא מיום 18.6.2023, הועבר התיק לטיפול לשמיעת הראיות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

19. בדיון הוכחות מיום 27.9.2023, נחקרו המצהירים על תצהיריהם. הצדדים הגישו סיכום טענותיהם בכתב.

דיון והכרעה

20. יש לדחות את ניסיונם של הנתבעים, לחזור בהם מטענות בהן הודו במסגרת כתב ההגנה. ב"כ הנתבעים טען במהלך החקירה הנגדית של העד נומברג, כי הטענה לפיה הייתה הנתבעת בעלים של פלטפורמה לניהול מטבעות וירטואליים, אינה נכונה. טענה זו של הנתבעים מהווה שינוי חזית, ביחס לטענות בהם הודו בכתב ההגנה.

21. בסעיף 5 בכתב התביעה טענה התובעת, שהנתבעת היא הבעלים של פלטפורמה לניהול מטבעות וירטואליים והחל מחודש ספטמבר 2019, העבירה התובעת מעת לעת לפלטפורמה מטבעות וירטואליים על מנת שהנתבעת תאפשר לתובעת ניהול של מטבעות אלה בפלטפורמה. גם בסעיף 3 לכתב התביעה, טענה התובעת כי הנתבעת היא הבעלים של פלטפורמה לניהול מטבעות וירטואליים ופועלת תחת השם BT360. בסעיפים 23 ו-30 לכתב ההגנה, אישרה הנתבעת את טענת התובעת בסעיפים 3-1 ו-10 לכתב התביעה, במסגרתם טענה התובעת לקיומה של הפלטפורמה. בסעיף 25 לכתב ההגנה הודתה בנטען בסעיף 5 לכתב התביעה.

22. העד נומברג חזר וטען בחקירתו הנגדית, כי הטבלאות בנספחים 2 ו-3 לתצהירו הינם צילומי מסך מהפלטפורמה של הנתבעת (פ' ע' 5 ש' 33). לטענתו: **"...אפשר גם לראות בנספחים של ההעברות, בנספח 2 ואז ב-3, ב-2 אפשר לראות את היציאת כסף שלנו אליכם, אוקיי המטבעות הם לא אותם מטבעות בדיוק שחזרו" (פ' ע' 6 ש' 24-26)**. ובהמשך: **"אני יכול להגיד לך בדיוק מה עשיתם. צילמתי את המסך מהמערכת אוקיי, ושמתי את זה בקובץ word" (ע' 14 ש' 11-12)**. נספח 3 הן העברות מהנתבעת לתובעת. שדה אישר בחקירתו הנגדית, אישר כי ניתן היה לראות באתר הנתבעת את העברת הכספים (פ' ע' 52 ש' 9-1).

23. בסעיף 12 לכתב התביעה טענה התובעת, כי החל מיום 16.9.2019 ועד ליום 11.11.2019, העבירה לנתבעת מטבעות דיגיטליים ובכלל זה 5.6187 ביטקוין, על מנת שהנתבעת תאפשר לתובעת ניהול של מטבעות אלה בפלטפורמה. בסעיף 31 לכתב ההגנה, אישרה הנתבעת כי חלק מהמטבעות התקבלו אצלה. מכאן, שיש לדחות את טענת הנתבעים לפיה המטבעות לא התקבלו אצל הנתבעת. יתירה מכך, לתצהירים מטעם התובעת צורפו כנספחים 2 ו-3 העתקים ממועדי ההעברות המטבע הווירטואלי שערב והוחזר, בהתאמה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

24. הנתבעת התחייבה להשיב לתובעת את יתרת המטבעות ואף השיבה חלק מהם. נומברג העיד כי לאחר ששלח את הדוא"ל על סיום ההתקשרות (נספח 4 לתצהירו), הנתבעת השיבה חלק מהמטבעות חזרה (פ' ע' 16 ש' 15-16). ולשאלת בית משפט השיב, כי נספח 3 מפרט את ההעברות מהנתבעת לתובעת, (ע' 19 ש' 26-28).
25. לתצהירים מטעם התובעת צורפה הודעת התובעת מיום 30.12.2019 בדוא"ל מנומברג למנכ"ל הנתבעת, על סיום ההתקשרות והיתרות המגיעות לתובעת בסך 2.24752 ביטקוין ו-782 ריפל (נספחים 4 ו-5). נומברג ציין בהודעת הדוא"ל את כתובות ארנק הביטקוין והריפל. נומברג העיד: "שלחנו מיילים לסיכום מספר פעמים עם היתרות שאתם אמורים להעביר לנו. לא הייתה שום מחלוקת בנושא, ואפילו התחלתם להעביר, חלק העברתם עד שלב מסוים שבו נעצרתם, הפסקתם להעביר" (פ' ע' 9 ש' 24-26). כאשר נשאל האם התובעת צירפה מסמך כלשהו בו מאשרת הנתבעת כי קלטה את המטבעות, השיב: "גם בכניסה ויציאה של הכסף, אפשר לראות שאנחנו העברנו לארנקים מסוימים, וקיבלנו מהארנקים, מאותם ארנקים קיבלנו מטבעות. ובנוסף יש, זה לא הייתה שום מחלוקת בנושא הזה מעולם." (פ' ע' 10 ש' 25-27).
26. הנתבעת השיבה לנומברג עוד באותו יום, כי היתרות הפתוחות יועברו וכי הנתבעת מבקשת להסדיר את חשבונות העסקה הפתוחים. ברור מנספח 5, שמנכ"ל הנתבעת התחייב להשיב את יתרת המטבעות לתובעת ולא ניתן לקבל את פרשנות הנתבעים לאמור בו.
27. הדוא"ל על סיום ההתקשרות, נספח 4 לתצהירו של נומברג, נשלחה גם לכתובת info@BT360 שזו הכתובת של הנתבעת. שדה בחקירתו הנגדית נשאל למי יש גישה לכתובת מייל זו והשיב, כי מדובר בכתובת דוא"ל של המזכירות (פ' ע' 54 ש' 1) ואף אישר, כי גם הוא עצמו מכותב על הודעת דוא"ל זו, אך לא זכור לו שהשיב לה. שדה אף לא ידע להשיב לשאלה האם מעבר להודעת הדוא"ל, נספח 5, נשלחה לתובעת תשובה נוספת (פ' ע' 54 ש' 17-19; ש' 19-22).
28. הנתבעים לא סתרו את עדותו של נומברג לפיה, לא ביקש שהנתבעת תעביר את יתרת הביטקוין לכתובת אלקטרוני חדשה ושונה מכתובת הארנק האלקטרוני של התובעת אותה שלח בהודעת הדוא"ל מיום 30.12.2019. שדה אף התנצל על גרסה זו של הנתבעת (ראו בתמליל, נספח 8, ע' 20 ש' 11-21). נומברג טען, כי הדוא"ל לא יצא מתיבת הדואר שלו וכי מדובר בזיוף וכן כי הכתובת אליה ביקשו הנתבעים להעביר את המטבעות הוירטואלים לא קיימת (נספחים 6 ו-7 לתצהירים מטעם התובעת). נומברג לא נחקר נגדית על גרסתו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

29. יש לדחות את טענת הנתבעים בסיכומים לפיה המחלוקת היא על 1.60997 ביטקוין בלבד. מהראיות עולה, כי עובר לדרישת התובעת להשבת המטבעות, לא היתה מחלוקת על היתרה בסך 2.24752 ביטקוין המגיעה לתובעת.

30. כך, יש לדחות את טענת הנתבעים לפיה, לתובעת אין זכויות במטבעות שבמחלוקת. ראשית, מדובר בהרחבת חזית ביחס לטענות הנתבעים בכתב ההגנה כאמור. שנית, התובעת היא אשר הלכה למעשה העבירה את המטבעות לנתבעת. עדי התובעת הסבירו את אופן ההתנהלות ולא מצאתי סיבה שלא לקבל את גרסתם. ונציה העיד בחקירתו הנגדית, כי המטבעות הם של התובעת, הן משפטית והן חשבונאית (פי' ע' 28 ש' 26; ע' 38 ש' 12-13; ש' 16-18). נומברג העיד בחקירתו הנגדית: "זה תיקים, זה תיקים שפתחנו, כי זה היה כתוב שם "חיים פרוקסיביט", "אורי (פרוקסיביט)", "בפלטפורמה שלכם" (פי' ע' 22 ש' 19-22). ובהמשך: "...זה מטבעות של פרוקסימה, אנחנו מנהלים את היתרות שלנו בדרך שנוחה לנו. עם תתי תיקים שרשום "אביבית (פרוקסיביט)", "זה בשביל זה השתמשנו בפלטפורמה שלכם, בגלל הנוחות של הניהול של התיקים, זה כסף של פרוקסיביט." (פי' ע' 23 ש' 25-28). וכך: "אני, אורי ואביבית היינו הלקוחות. לקוחות של פרוקסימה הם כולם בעלי חוב. כל הלקוחות של פרוקסימה הם נותני הלוואה כנגד תיק נכסים שפרוקסימה מחזיקה עבורם, התיק הנכסים הוא בבעלות פרוקסימה זה המצב המשפטי" (פי' ע' 38 ש' 16-18). רענן העיד בחקירתו הנגדית: "אני אסביר שוב, אני אורי רענן מעולם לא הייתי לקוח של BT 360, הלקוח היא פרוקסימה ונצ'רס. אוקיי. בסופו של דבר כאשר לקוח רוצה לפדות את המטבעות, הוא מקבל את הכסף, פרוקסימה ונצ'רס מקבלת את הכסף ומעבירה אותם ללקוח. בשרשור בסופו של דבר הכסף הגיע אלי." (פי' ע' 49 ש' 26-29; וגם 7-9).

31. יש להדגיש, כי טענת ההגנה העיקרית של הנתבעים, לפיה בוצעו מעשי תרמית ע"י מנכ"ל החברה, לא הוכחה. המנכ"ל לא זומן להעיד ונסיבות סיום העסקתו לא הוכחו. למעלה מהצורך יצויין, כי התובעת התנהלה מול מנכ"ל החברה ופעלה עפ"י הוראותיו. הכספים שהועברו אף נצפו בפלטפורמה של הנתבעת. הטענה כי המנכ"ל חרג מסמכותו כלל לא הוכחה וממילא, התובעת לא ידעה ולא יכולה היתה לדעת על כך [ראו: סעיפים 53 ו-56 לחוק החברות תשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות")].

32. למעלה מהדרוש לענייננו אוסיף, כי על מנת למנוע חריגות אפשריות מסמכות של אורגניה, נדרשת החברה ליצור מנגנונים של בקרה, הגדרה ופיקוח, שכן הענקת סמכויות לאורגן והיעדר פיקוח עליהן תגרום לחיובה של החברה למעשיו ומחדליו של האורגן [ראה ת"א

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

(תל אביב-יפו) 1160/93 MALDEN CORPORATION נ' כלל אינווסטמנט האוס בע"מ, (1993).

מאחר שהחברה שוכרת את שירותיו של האורגן עליה לעמוד על תכונותיו ודרכי תפקודו, וכן אם לא נגלו לפנייה אותות אזהרה הדבר עשוי לנבוע מהיעדר נקיטה באמצעי זהירות [ראה ת"א (ת"א) 2289/90 י.מ.ש. – השקעות בע"מ נ' כלל אינווסטמנט האוס בע"מ, פ"מ תשס"ג(1) 385, (2003)]. האחריות לאיתור ומניעת מעילות היא של הנהלת הארגון. עליה מוטלת האחריות לכתיבת נוהלי עבודה, לקיים תהליכי עבודה תקינים, ולהטמיע בקרות המיועדות לאיתור מעילות ומניעתן, כמו כן לבצע פעולות יזומות לזיהוי סיכונים למעילות על מנת לפעול לצמצמן [ראו; עופר אלקלעי, המדריך השלם לביקורת חקירתית - חקירה, איתור ומניעת מעילות, 212 (2021)], וכן למשל בדנ"א 1740/91 בנק ברקליס-דיסקונט בע"מ נ' שרגא פרוסט קוסטמן פ"ד מז(5) 31 (1993); (ת"א) 1293/09 תא (ת"א) 1293/09 אל שרד בע"מ נ' יובנק בע"מ, (2014).

33. מהמקובץ עולה, כי התובעת הוכיחה את העברת המטבעות לפלטפורמה של הנתבעת. התובעת הוכיחה כי חלק מהמטבעות הושב ועל החלק שלא הושב לא היתה מחלוקת ויש לחייב את הנתבעת בהשבתם.

34. התובעת מוסיפה וטוענת, כי יש להשית על שדה אחריות אישית מכוח אחריותו כבעל מניות יחיד ודירקטור, אשר העסיק את המנכ"ל שהיה פושט רגל, ולא פיקח עליו באופן אפקטיבי (סעיף 25 לסיכומי התובעת). הנתבעים טוענים בסעיף 7 לסיכומיהם, כי אף אם תאמר שיש לייחס את מעשי המנכ"ל לנתבעת, "וודאי אין לייחסם לנתבע".

35. ונציה טען בעדותו: "... ריץ' בעיניי הייתה אייל שדה, כאילו כמו שאני זה פרוקסימה". (פי ע' 42 ש' 14-15; 27-28) ובהמשך: "כאשר הבעלים יוצר אצלנו מצג שהכל עליו, והוא אחראי, ישב אצלי במשרד אלי בחדר ישיבות, נתן לנו הרגשה שמע אנחנו מתקטנים איתו על שטויות, שיש לו מלא כסף ומלא מגרשים ולא תהיה שום בעיה" (ע' 42 ש' 33-31). שדה אף אישר בפגישה עם מנהלי התובעת, כי הוא בעל החברה וכל האחריות עליו (תמליל ע' 11 ש' 13-14).

36. עצם העובדה שאדם פועל כאורגן של חברה, אינה מקנה לו חסינות בפני תביעה, אם כל יסודות העוולה מתקיימים בו אישית [ע"א 407/89 צוק אור בע"מ נ' קאר סקיריטי בע"מ, פ"ד מח(5) 661 (להלן: "עניין צוק אור"); ע"א 1569/93 מאיה נ' פנפורד (ישראל) בע"מ, פ"ד מח(5) 705, 743 (1994); ע"א 3807/12 מרכז העיר אשדוד ק.א בע"מ נ' שמואל שמעון (22.1.15); רע"א 7875/06 אמירה זלץ נ' הכשרת היישוב חברה לביטוח בע"מ (פורסם בבנו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

29/11/09]. על מנת לבחון את אחריותו האישית של אורגן, על בעל הדין להצביע על עילה ספציפית כנגדו ולהניח תשתית ראייתית לפיה התרשל [ע"א 2273/02 חברת הפסל בע"מ נ' חברת העובדים השיתופית הכללית בא"י בע"מ, פ"ד נח(2) 36].

מודל האחריות האישית, עולה בקנה עם אחד עם מטרות דיני הנזיקין לשלב הן את עקרון האשם שנובע ממטרות הצדק וההגינות והן את עקרון ההרתעה היעילה [ע"א 8133/03 עודד יצחק נ' לוטם שיווק בע"מ, פ"ד נט(3) 66 (2004); עניין צוק אור לעיל, בעמ' 698]. בהתאם למודל זה בית המשפט פועל "להרחיב את מעגל היריבויות ולתרום לפיתוחם של סטנדרטים לאחריות אישית של נושאי משרה ובעלי שליטה בחברה, מבלי לכרסם בכליותו של עקרון האישיות המשפטית הנפרדת" [ראה א' חביב-סגל, "מגמות חדשות בהלכות הרמת-המסך" עיוני משפט יז (תשנ"ב-נ"ג) 197, 214].

37. אציין, כי אין בעובדה לפיה היה המנכ"ל בהליכי חדלות פרעון כשלעצמה, כדי להכריע בשאלת האחריות. אולם, שדה בעל השליטה בנתבעת, לא טען, לא כל שכן הוכיח, כי יצר אמצעי זהירות ומנגנוני פיקוח שהיה בהם כדי למנוע פעולות בחריגה מסמכות כנטען. שדה אף אישר את אחריותו האישית.

38. זאת ועוד, יש לחייב את שדה אישית בהשבה המטבעות גם מכוח התחייבותו האישית כפי שיפורט להלן;

39. ביום 12.2.2020, התקיימה פגישה בין ונציה, רענן ושדה (התמליל צורף כנספח 8 לתצהירים מטעם התובעת). מהתמליל עולה כי שדה התחייב להחזיר את יתרת הביטקוין המגיעה לתובעת (2.245) ואף אישר כי הוא אחראי אישית להחזרת הכספים (ע' 11 ש' 1-6, ש' 11-14; ע' 12 ש' 10-11). בהמשך לאותה פגישה, שלח עו"ד גיא פלג אשר ייצג את הנתבעים באותה עת, מסמך מיום 13.2.2020 המאשר את יתרת החוב בסך 2.24752 ביטקוין ואת התחייבותו האישית של שדה להחזיר לתובעת את החוב ככל והנתבעת לא תעמוד בהתחייבותה (נספח 10 לתצהירים מטעם התובעת).

40. אין בידי לקבל את גרסת שדה, לפיה התוודע למסמך שנשלח ע"י עו"ד פלג, לראשונה בכתב התביעה וכי אם המסמך אותנטי וספק אם כך, הרי שהוכן על ידי עו"ד פלג ללא ידיעת שדה אישורו או הסכמתו. גרסה זו סותרת את דבריו של שדה בפגישה, כפי שניתן להיווכח מהתמליל. כך, אין בידי לקבל את עדותו של שדה לפיה, טיוטת כתב ההתחייבות שנשלחה על ידי עו"ד פלג למנהלי התובעת יום למחרת אותה פגישה, הוצאה שלא בידיעתו. משלוח הטיוטה יום למחרת הפגישה עולה בקנה אחד עם התחייבויותיו של שדה בפגישה כדלקמן:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

"אני רוצה שתוציא מסמך קודם כל שיהיה לכם גיבוי ממני, מאייל שדה שאני חייב לך את זה...אורי רענן: מה זה את זה? אייל שדה: אני, את ה-2.2 ביט" (תמליל ע' 11). ובהמשך: "אורי, תקשיב לא בורח לשום מקום, אתה רוצה שהעו"ד שלי יוציא לך את המכתב הזה? העו"ד שלי יוציא לך את המכתב הזה..." (ע' 16 לתמליל). ואכן יום למחרת, שלח עו"ד פלג למנהלי התובעת את כתב התחייבות הכולל את התחייבותו האישית של שדה להשיב לתובעת 2.24752 ביטקוין. המסמך כפי שעולה מכותרתו, נשלח כטיוטה ואין משמעות לאי חתימתו על ידי שדה, כדי לסתור את התחייבותו הנטענת. בנוסף, נוכח הראיות לא ניתן לקבל את טענת שדה בחקירתו הנגדית לפיה, עו"ד פלג הוציא את המסמך על דעת עצמו (פ' ע' 61 ש' 9-10) ומכל מקום, עו"ד פלג לא זומן כעד מטעם הנתבעים.

41. התובעת אף צרפה התכתבות וואצאפ בין ונציה לשדה, במסגרתה אישר שדה כי החוב יוחזר "חיים תן קצת קרדיט הכל יסודר לך יש 2.2. ביט זה הכל... חיים הסר דרגה מליבך הכל יסודר" (נספח 11 לתצהירים מטעם התובעת).

42. ונציה העיד כי לאחר שהתובעת שלחה מכתב התראה באמצעות עו"ד מטעמה, פנה אליו הנתבע וחוזר ואישר שהוא אחראי להחזיר את יתרת הביטקוין לדבריו: "הוא התקשר אלי ולהפתעתי הוא היה מתחת למשרד שלי. ירדתי אליו למטה מתחת למשרד, אני זוכר איפה עמדנו בדיוק, ואני זוכר בערך שהיה מילות הרגעה, נו בחייאת דינק, הכל יהיה בסדר, מה אתה דואג, אני אחזיר לכם, הכל יהיה בסדר." (פ' ע' 46 ש' 24-27).

43. אין בטענת שדה לפיה, היה במערבולת קשה של התמודדות עם הנזקים ולא היה לו זמן או יכולת לבחון את טענות נציגי התובעת, משום מענה לראיות שהוצגו ע"י התובעת להודאת הנתבעים ביתרת החוב בסך 2.24752 ביטקוין ולהתחייבויות המפורשות להשבת יתרת הביטקוין כאמור. הפגישה בין מנהלי התובעת לשדה, התקיימה ביום 12.2.2020 ובמסגרתה, התחייב שדה להחזיר לתובעת את יתרת החוב הנטען. בהמשך לפגישה, נשלח המסמך המאשר את החוב ואת התחייבותו האישית של שדה. מכאן שטענת שדה לפיה, התחייבותו ניתנה על בסיס אמון בטענות מנהלי התובעת ומבלי שהדברים נבדקו על ידו, אינה נכונה. תשובותיו של שדה בחקירה הנגדית, לשאלה, הכיצד מתיישבת גרסתו זו, עם עדותו לפיה עוד קודם לפגישה עם מנהלי התובעת, ערך שיחה של מספר שעות עם המנכ"ל, במסגרתה למד על השיטה הנטענת התנהל המנכ"ל כלפי לקוחות (פ' ע' 57 ש' 32-22), אינן מניחות את הדעת ונדמה, כי מדובר בניסיון כושל להתכחש להתחייבויותו המפורשות כפי שניתנו באותה פגישה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

44. מצאתי לאמץ את גרסתם מנהלי התובעת הנתמכת בראיות מזמן אמת. העד ונציה הותר רושם מהימן. עדותו היתה קוהרנטית ובהתאם גרסתו. גם שדה עצמו בחקירתו הנגדית, העיד, כי מנהלי התובעת שניהם אנשים ישרים.

הסעד

45. התובעת טוענת, כי בהתאם להסכם בין הצדדים, היה על הנתבעים להחזיר לה את המטבעות הווירטואליים עצמם. לטענתה, בין אם מדובר בפיצוי בגין הפרת חוזה (א) החזרת הביטקוין לפי סעיף 9 א' לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה) התשל"א – 1970, ובין אם מדובר בהשבה לפי סעיף 1 (א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט – 1979, קיימת חובת השבה של המטבע הווירטואלי בעין ואם הדבר אינו אפשרי, השבת שוויו.

46. בסעיף 40 לסיכומים עותרת התובעת לחייב את הנתבעים לשלם לה את סכום התביעה בצירוף הפרשי הצמדה מיום הגשת התביעה ועד לתשלום בפועל ולחילופין, את שווי 2.24752 ביטקוין בש"ח ביום מתן פסק הדין ולא פחות מסכום של 344,000 ₪ (שווי 2.24752 ביטקוין ביום הגשת הסיכומים). התובעת מוסיפה, כי ככל ושווי הביטקוין יעלה, יש מקום לפסוק לתובעת את הסכום המוגדל על מנת שהנתבעים לא יצאו נשכרים מהעיכוב בביצוע החזר ומעליית ערכו של הביטקוין.

47. הנתבעים טוענים מנגד, כי עילת התביעה קמה לכאורה בחודש דצמבר 2019. ממועד היווצרות העילה בחודש דצמבר 2019, שווי הביטקוין עלה פי שישה. בחודש יוני 2020, נשלח מכתב דרישה בודד ומאז משך 10 חודשים, לא בוצעה פנייה מהתובעת. אילו הוגשה התביעה במועד היווצרות העילה, היה עומד סכום התביעה על סך של 79,376 ₪ בלבד. הנתבעים טוענים, כי את כוח התביעה יש להפעיל בתום לב, שאם לא כן מדובר בשימוש לרעה בזכות. אי לכך, יש להעמיד את הפיצוי על שוויו במועד בו דרשה התובעת את השבת המטבעות קרי, סוף חודש דצמבר 2019.

48. הנתבעים טוענים, כי לא ניתן להיעתר לטענת התובעת, לפיה ככל ובמועד פסק הדין יעלה ערך הביטקוין, יש לפסוק את הערך ביום פסק הדין מאחר ולא ניתן לקבל פסק דין העולה על שווי האגרה ששולמה, וודאי לא על הסכום שנתבע. הנתבעים טוענים כי הפסיקה אליה מפנה התובעת, תומכת בעמדתם מאחר ונקבע העיקרון, שמקום בו ערך הנכס יורד ממועד היווצרות העילה ועד למועד הגשת התביעה, יש לפסוק לפי מועד היווצרות העילה. פסיקת השבה לפי שווי המטבע, מקום בו ערכו עולה, פותחת פתח למניפולציות מצד תובע ביחס למועד הגשת התביעה, הדבר נכון במיוחד לגבי מטבע ווירטואלי המאופיין בתנודתיות גבוהה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

49. אין בידי לקבל את טענת הנתבעים, לפיה יש לחשב את שווי הביטקוין ליום היווצרות העילה. תוצאה כזו תאפשר התעשרות שלא כדין של הנתבעים, אשר לא השיבו את המטבעות לתובעת ובכך יצא חוטא נשכר. יפים לענייננו דברי ביהמ"ש בד"נ 39/75 רשות הנמלים בישראל נ' אררט, פ"ד ל"א(1) 533 (1976):

"מעתה שומה עלינו לבחון את ההלכה הפסוקה, שלפיה קובעים נזק המטלטלין לענין פקודת הנזיקין לפי שיעורו ביום אירוע העוולה או ביום קרות הנזק - אם עודנה עומדת במבחן "היושר"; או שמא מחייב שינוי העתים שנסטה ממנה ונקבע מבחן אחר... ברור הוא שיש בקביעת הנזק לפי שיעורו ביום אירוע העוולה או קרות הנזק משום גרימת עושר-ולא-במשפט למזיק ומשום גרימת עושק-ולא-במשפט לניזק - בעידן כשלנו שהאינפלציה דוהרת וערך הכסף מצוי בירידה מתמדת. מניעת העושר מן המזיק והעושה מן הניזק - עילה למכביר היא לסטות מן ההלכה הפסוקה ולהביא את הצדק על תיקונו... כל מעוול דהאידינא יודע ועד שהנזק הבא במישרין מעוולתו, כל עוד לא הוטב או הוסר, הולך וגדל מיום ליום על-ידי ירידת ערך הכסף - ובמקרה של נזק למטלטלין, גם על-ידי עליית ערכם, ועל-כן נכנסים נזקי האינפלציה במסגרת הנזק אשר המעוול (הסביר) צריך לראותו מראש כתוצאה טבעית מעוולתו. אין כל סיבה סבירה לפטור את המעוול מחבותו לנזק נוסף זה, ובכך להעניק לו שכר על אי-הטבתו או אי-הסרתו של הנזק העיקרי ככל המוקדם."

ראו גם בע"א 151/76 החברה המאוחדת לתיירות נ' טיל טורס, פ"ד ל"ב(1) 387 (1977):

"זמן של אינפלציה דוהרת, הדבקות בכלל הנומינליסטי הוא לעג לרש, שכן עם אותו שטר כסף בסך 100 ל"י שהיה אמנם כבר בשנת 1971 במחזור, אבל המזיק לא מסר אותו אז לניזק, אין הניזק יכול בשנת 1977 להיטיב את נזקו. זהו, בקיצור, הנימוק לכך שבת-המשפט נטשו את הכלל הנומינליסטי, ואימצו לעצמם את יום מתן פסק-הדין כקנה-מידה לאמדת הנזק.."

בע"א 457/81 ספיר נ' אחוזת אייל בע"מ, פ"ד מ(4) 68 (1986) קבע ביהמ"ש:

"כשמדובר בפיצוי על גזל או על עיכוב של נכס שמחירו נתון לתנודות, או כשמדובר על השבה בכסף הנמדדת על-פי שווי של נכס שמחירו נתון לתנודות, יש להביא בחשבון ירידות או עליות בשווי עד ליום פסק הדין. אין אז מקום להנחות לטובת בעל הזכות, כי היה מממש ומוכר את

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18522-04-21 פרוקסימה ונצ'רס בע"מ נ' שדה ואח'

תיק חיצוני:

הנכס בשיא שוויו כד שיש להעריך את המגיע לו ביום השיא, אף לא להנחה, לרעתו, כי היה מוכר אותו בשפל. עניין זה טעון ראיה. בהעדרה, די לבעל הזכות שיוכיח את השווי במועד סמוך לפסק הדין."

בע"א 489/83 אסתר ליפשיץ נ' בנק אגוד לישראל בע"מ, פ"ד מ(2) 205 (1986), נמכרו ניירות הערך של התובעת ללא הסכמתה. בית המשפט פסק כי היא זכאית לנזק בהתאם לשווי הגבוה ביותר של ניירות הערך בתקופת ביניים בין יום ביצוע העוולה לבין מועד פסק הדין.

[וראו גם ע"א (ת"א) 11122-06-21 באבאדז'נוב רושל בע"מ ואח' נ' מירזייב ואח' (פורסם בנבו) (6.6.2021).

סוף דבר

50. העולה מהמקובץ, יש לחייב את הנתבעים לשלם את הערך הגבוה ביותר של הביטקוין ממועד ההפרה ועד למועד מתן פסק הדין אשר על כן, ישלמו הנתבעים לתובעת את שווים בשקלים של 2.24752 ביטקוין לפי שווי הביטקוין במועד פסק הדין (227,033.70 ש"ח).

51. הנתבעים יישאו בהוצאות התובעת בגין אגרת התביעה ובשכ"ט עו"ד בסך 30,000 ₪.

ניתן היום, ד' אייר תשפ"ד, 12 מאי 2024, בהעדר הצדדים.

הדס פלד, שופטת

